

Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2023

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177), która obowiązuje od 01 stycznia 2012 roku wprowadziła instytucję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in. przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez Starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Zgodnie z zarządzeniem nr 137.2011 Starosty Wołomińskiego z dnia 14 października 2011 r., na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wołomińskim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Od stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) Rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Tabela numer 1 przedstawia liczbę wszystkich rodzin zastępczych oraz liczbę dzieci w nich przebywających z którymi współpracował Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w roku 2023.

Tabela 1. Łączna liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w nich przebywających w roku 2023 r.

Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione	131	187
Niezawodowe	91	125
Zawodowe	3	13
Pogotowie rodzinne	1	20
Rodzinne domy dziecka	8	67
Ogółem w roku 2023	234	412

Źródło: dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Tabela numer 2 ukazuje liczbę wszystkich rodzin zastępczych i dzieci w podziale na poszczególne gminy z którymi współpracował Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

w ciągu całego roku 2023. Największa liczba rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie gminy Wołomin 49 rodzin, 35 rodzin zastępczych na terenie gminy Radzymin, 33 na terenie gminy Marek, 26 na terenie gminy Ząbek, 21 na terenie gminy Klembów i 17 rodzin zastępczych w gminie Kobyłka. Gminami w których funkcjonuje najmniej rodzin zastępczych są Strachówka 2 rodziny zastępcze, 6 w gminie Poświętne, 7 rodzin w gminie Dąbrówka, 10 w gminie Jadów oraz 14 rodzin w gminie Zielonka i 15 w gminie Tłuszcz.

Tabela 2. Łączna liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w roku 2023 w podziale na gminy.

Lp	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Dąbrówka	7	8	spokrewniona	6	7
				niezawodowa	1	1
2	Jadów	10	15	spokrewniona	6	8
				niezawodowa	4	7
3	Klembów	21	45	spokrewniona	7	9
				niezawodowa	11	15
				rodzinny dom dziecka	1	13
				zawodowa	2	8
4	Kobyłka	17	30	spokrewniona	9	12
				niezawodowa	6	6
				rodzinny dom dziecka*	2	12
5	Marki	33	49	spokrewniona	22	29
				niezawodowa	11	20
6	Poświętne	6	13	spokrewniona	3	4
				niezawodowa	2	2
				rodzinny dom dziecka*	1	7
7	Radzymin	35	78	pogotowie	1	20
				spokrewniona	18	27
				niezawodowa	15	21
				rodzinny dom dziecka	1	10
8	Strachówka	2	3	spokrewniona	1	2
				niezawodowa	1	1
9	Tłuszcz	15	25	spokrewniona	12	20
				niezawodowa	3	5
10	Wołomin	49	87	spokrewniona	28	40
				niezawodowa	17	19
				rodzinny dom dziecka	3	25
				zawodowa	1	3
11	Ząbki	26	45	spokrewniona	13	22
				niezawodowa	12	17
				zawodowa	1	6
12	Zielonka	14	18	spokrewniona	6	7
				niezawodowa	8	11
Ogółem		234	412	ogółem	234	412

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

*W 2023 roku dwie rodziny zastępcze niezawodowe zostały przekształcone w rodzinne domy dziecka

Tabela numer 3 przedstawia liczbę rodzin zastępczych oraz liczbę dzieci w nich przebywających na dzień 31.12.2023 roku z którymi współpracował Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Tabela 3. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w nich przebywających stan na 31.12. 2023 r.

Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci (dzieci mogą być w ciągu jednego roku przenoszone do innych form pieczy zastępczej).
Spokrewnione	124	179
Niezawodowe	84	116
Zawodowe	3	11
Pogotowie rodzinne	1	9
Rodzinne domy dziecka	8	62
Ogółem w roku 2023	220	377

Źródło: dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Tabela numer 4 przedstawia przekrój form pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Powiatu Wołomińskiego oraz obrazuje liczbę rodzin zastępczych z podziałem na chłopców i dziewczynki. W grudniu 2023 roku objętych pomocą i różnego rodzaju wsparciem było **220** rodzin zastępczych. Umieszczonych w nich było **377** dzieci.

Tabela 4. Typy rodzin zastępczych funkcjonujących w Powiecie Wołomińskim i liczba dzieci w nich umieszczona- stan na 31.12.2023r.

Typ rodziny	Liczba rodzin			Liczba dzieci		
	Ogółem	w tym na wsi	w tym małżeństwa	Ogółem	w tym chłopcy	w tym dziewczynki
Rodzina zastępcza spokrewniona	124	43	49	179	94	85
Rodzina zastępcza niezawodowa	84	24	53	116	78	38
Rodzina zastępcza zawodowa	3	1	2	11	7	4
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1	9	1	8
Rodzinny dom dziecka	8	2	5	62	26	36
Ogółem	220	71	110	377	206	171

Stan na 31.12.2023 Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

Tabela numer 5 ukazuje liczbę rodzin zastępczych i dzieci w podziale na poszczególne gminy z którymi współpracował Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na koniec grudnia 2023 r.

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w podziale na gminy stan na 31.12.2023 r.

Lp	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Dąbrówka	7	8	Spokrewniona	6	7
				Niezawodowa	1	1
2	Jadów	9	12	Spokrewniona	6	8
				Niezawodowa	3	4
3	Klembów	19	39	Spokrewniona	7	10
				Niezawodowa	10	12
				rodzinny dom dziecka	1	13
				zawodowa	1	4
4	Kobyłka	16	26	spokrewniona	8	10
				niezawodowa	6	6
				rodzinny dom dziecka	2	10
5	Marki	31	47	spokrewniona	20	27
				niezawodowa	11	20
6	Poświętne	6	13	spokrewniona	3	4
				niezawodowa	2	2
				rodzinny dom dziecka	1	7
7	Radzymin	30	61	pogotowie	1	9
				spokrewniona	15	23
				niezawodowa	13	19
				rodzinny dom dziecka	1	10
8	Strachówka	2	3	spokrewniona	1	2
				niezawodowa	1	1
9	Tuszczy	15	25	spokrewniona	12	20
				niezawodowa	3	5
10	Wołomin	46	82	spokrewniona	28	40
				niezawodowa	14	18
				rodzinny dom dziecka	3	22
				zawodowa	1	2
11	Ząbki	26	44	spokrewniona	13	22
				niezawodowa	12	17
				zawodowa	1	5
12	Zielonka	13	17	spokrewniona	5	6
				niezawodowa	8	11
Ogółem		220	377	ogółem	220	377

Stan na 31.12.2023r. Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

Na terenie Powiatu Wołomińskiego na dzień 31.12.2023 roku funkcjonowało 220 rodzin zastępczych z czego 46 na terenie gminy Wołomin, 31 gmina Marki, 30 na terenie gminy Radzymin, 26 rodzin zastępczych na terenie gminy Ząbki, 19 rodzin zastępczych na terenie gminy Klembów, 16 rodzin zastępczych na terenie gminy Kobyłka, 15 gmina Tuszczy, 13 gmina Zielonka, 9 rodzin zastępczych na terenie gminy Jadów, 7 gmina Dąbrówka, 6 gmina

Poświętne i 2 rodziny zastępcze na terenie gminy Strachówka.

Kolejna tabela numer 6 przedstawia liczbę nowopowstałych rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych powstałych w 2023 r. i liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2023r.

lp	Typ rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Rodziny zastępcze spokrewnione	18	27
2	Rodziny zastępcze niezawodowe	16	31
3	Rodziny zastępcze zawodowe	1	4
4	Pogotowie rodzinne	0	15
5	Rodzinne domy dziecka	0	12
OGÓŁEM		35	89

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

W okresie sprawozdawczym powstało 18 rodzin zastępczych spokrewnionych, 16 rodzin zastępczych niezawodowych. Zawarta została 1 umowa na rodzinę zastępczą zawodową (przekształcenie rodziny zastępczej niezawodowej). W rodzinach zastępczych spokrewnionych zostało umieszczonych 27 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych 31 dzieci, w rodzinach zastępczych zawodowych 4 dzieci, w pogotowiu rodzinnym 15 dzieci, w rodzinnych domach dziecka 12 dzieci.

Tabela 7. Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych lub zakończonych w 2023 r.

lp	Typ rodzin zastępczych	Liczba rodzin
1	Rodziny zastępcze spokrewnione	13
2	Rodziny zastępcze niezawodowe	13
3	Rodziny zastępcze zawodowe	1
4	Pogotowie rodzinne	0
5	Rodzinne domy dziecka	0
OGÓŁEM		27

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

Rozwiązanych lub zakończonych w okresie sprawozdawczym zostało 27 rodzin zastępczych. 13 rodzin zastępczych spokrewnionych, 13 rodzin zastępczych niezawodowych, 1 rodzina zastępcza zawodowa ze względu na wiek emerytalny.

Tabela 8. Napływ dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			w rodzinnych domach dziecka
				Ogółem w rodz. zastępczych zaw.	w tym pełniących funkcję pogotowia rodz.	w tym pełniących funkcję rodziny specjalistycznej	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego:	27	31	4	15	0	12
1.1.	z rodziny naturalnej	25	14	0	14	0	5
1.2.	z rodzinnej pieczy zastępczej	1	17	4	0	0	7
1.3.	z instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0	0	0	0	0
1.4	Inne	1	0	0	1	0	0

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

W 2023 roku, 58 dzieci trafiło do rodzinnej pieczy zastępczej bezpośrednio od rodziców biologicznych, którzy w niewłaściwy sposób pełnili funkcję opiekunów – wychowawczą. 29 dzieci zostało przeniesionych z rodzinnej pieczy zastępczej do innej formy rodzinnej pieczy zastępczej. Żadne dziecko nie zostało przeniesione z pieczy instytucjonalnej.

Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

Tabela 9. Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej stan na 31.12.2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			w rodzinnych domach dziecka
				ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego na skutek:	179	116	20	9	0	55
1.1.	sieroctwa	13	9	0	0	0	0
1.2.	pólsieroctwa	24	13	0	0	0	0
1.3.	uzależnienia rodziców, w tym:	61	42	10	5	0	21
1.3.1.	od alkoholu	51	37	10	5	0	18

1.4.	przemocy w rodzinie	4	1	3	1	0	4
1.5.	bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	54	40	6	3	0	25
1.6.	niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców	2	2	0	0	0	0
1.7.	długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	11	0	0	0	0	3
1.8.	ubóstwa	0	0	0	0	0	0
1.9.	bezrobocia	0	0	0	0	0	0
1.10.	nieodpowiednich warunków mieszkaniowych	1	0	0	0	0	1
1.11.	pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	1	0	0	0	0	0
1.12.	Inne	3	7	1	0	0	0
1.13.	Dzieci cudzoziemców	5	1	0	0	0	1
1.14.	Małoletnie matki	0	0	0	0	0	0

Stan na 31.12.2023r. Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

Najczęstszym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców przede wszystkim od alkoholu powiązana z bezzadnością rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Kolejnym powodem jest całkowite sieroctwo i półsieroctwo dzieci.

12 dzieci umieszczonych było w pieczy zastępczej ze względu na stosowaną wobec nich przemoc w domu rodzinnym.

Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w roku 2023

Tabela 10. Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w 2023

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			w rodzinnych domach dziecka
				Ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z tego na skutek:	27	31	19	15	0	12
1.1.	sieroctwa	5	0	0	0	0	0
1.2.	półsieroctwa	5	0	0	0	0	0

1.3.	uzależnienia rodziców, w tym:	1	10	7	5	0	5
1.3.1.	od alkoholu	1	10	7	5	0	5
1.4.	przemocy w rodzinie	0	1	3	3	0	0
1.5.	bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	6	17	7	5	0	6
1.6.	niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0	0	0
1.7.	długotrwałej lub ciężkiej choroby co najmniej jednego z rodziców	2	1	0	0	0	0
1.8.	ubóstwa	0	0	0	0	0	0
1.9.	bezrobocia	0	0	0	0	0	0
1.10.	nieodpowiednich warunków mieszkaniowych	0	0	0	0	0	0
1.11.	pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców (praca zarobkowa)	0	0	0	0	0	0
1.12.	inne	4	2	2	2	0	1
1.13.	Dzieci cudzoziemców	3	0	0	0	0	0
1.14.	Małoletnie matki	1	0	0	0	0	0

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

W roku 2023 najczęstszym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej było uzależnienie od alkoholu rodziców biologicznych 23 dzieci w połączeniu z bezzadnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych 36 dzieci. 4 dzieci było umieszczonych ze względu na stosowaną wobec nich przemoc w domu rodzinnym, kolejne umieszczenia to półsieroctwo 5 dzieci, całkowite sieroctwo 5 dzieci, 3 dzieci ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę rodzica biologicznego. 3 dzieci zostało umieszczonych w 1 rodzinie zastępczej pochodzenia ukraińskiego (siostra) na terenie Polski, po wybuchu wojny na Ukrainie, 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej ze względu na niepełnoletność matki biologicznej.

Okres przebywania w pieczy zastępczej

Z poniższej tabeli wynika, że pobyt dzieci w pieczy zastępczej jest w większości przypadków pobytem długofalowym powyżej 3 lat. Spośród 179 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych 113 przebywa powyżej 3 lat w pieczy zastępczej, a 66 dzieci przebywa krócej niż 3 lata. Ze 116 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych 46 dzieci przebywa w nich powyżej 3 lat, a 70 dzieci przebywa krócej. Z 20

dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych 8 przebywa powyżej 3 lat, a 12 dzieci przebywa krócej. W przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcje pogotowia rodzinnego pobyt z założenia jest krótkotrwały, spośród 9 dzieci 2 dzieci przebywa dłużej niż 3 lata, 7 dzieci przebywa krócej. Spośród 62 dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka 33 dzieci przebywa w nich ponad 3 lata, a 29 dzieci przebywa krócej. 69 dzieci umieszczonych we wszystkich rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywa w niej do roku.

Tabela 11. Okres przebywania dziecka w pieczy zastępczej stan na 31.12.2023r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej						
		dzieci umieszczone w pieczy zastępczej ogółem	do 3 miesięcy	powyżej 3 do 6 miesięcy	powyżej 6 do 12 miesięcy	powyżej 1 roku do 2 lat	powyżej 2 lat do 3 lat	powyżej 3 lat
1	2	3	4	5	6	7	9	9
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	179	3	9	14	28	12	113
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	116	5	7	9	27	22	46
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcje:	20	3	5	2	2	0	8
3.1.	pogotowia rodzinnego	9	3	2	2	0	0	2
3.2.	Specjalistyczną	0	0	0	0	0	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka	62	2	9	1	4	13	33

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Wiek dzieci umieszczonych w pieczy

Tabela 12. Wiek dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, stan na 31.12.2023r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci					
		w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych			w rodzinnych domach dziecka
				Ogółem	w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	w tym pełniących funkcję specjalistyczną	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dzieci w pieczy zastępczej w wieku:	179	116	20	9	0	62
1.1.	poniżej 1 roku	1	0	1	1	0	0
1.2.	od 1 roku do 3 lat	10	11	2	2	0	10
1.3.	4- 6 lat	17	16	4	2	0	9

1.4.	7-13 lat	60	40	10	4	0	32
1.5.	14-17 lat	56	25	3	0	0	6
1.6.	18-24 lat	35	24	0	0	0	5

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

W rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2023 w poszczególnych przedziałach wiekowych było:

- 2 dzieci poniżej roku;
- 33 dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat;
- 46 dzieci w wieku od 4 do 6 lat;
- 142 dzieci w wieku od 7 do 13 roku życia;
- 90 dzieci w wieku 14 – 17;
- 64 dzieci to pełnoletni wychowankowie w wieku 18 – 24 lat pozostający w pieczy zastępczej do czasu ukończenia nauki.

Powody opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej

Tabela 13. Dzieci , które opuściły rodziny zastępcze w 2023

Lp	Wyszczególnienie Powód opuszczenia rodziny zastępczej	Liczba dzieci, które ubyły w 2023 r.					Ogółem
		z rodzin zastępczych spokrewnionych	z rodzin zastępczych niezawodowych	Rodziny zastępcze zawodowe		z rodzinnych domów dziecka	
				Ogółem	w tym pogotowie		
1.	Dzieci do 18 roku życia z tego, które:	9	14	18	13	4	45
1.1.	powróciły do rodziny naturalnej	3	9	0	0	0	12
1.2.	zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	3	3	12	10	3	21
1.3.	zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	1	0	0	0	3
1.4.	zostały przysposobione	0	0	3	3	1	5
1.5.	zostały umieszczone w młodzieżowym ośrodku wychowawczym	0	0	0	0	0	0
1.6.	Inne (śmierć rodz. zastępczej, wyprowadzka)	3	1	0	0	0	4
2.	Dzieci powyżej 18 roku życia, z tego, które:	7	6	0	0	1	14
2.1.	powróciły do rodziny naturalnej	0	0	0	0	0	0

2.2.	założyły własne gospodarstwo domowe. w tym:	4	1	0	0	1	6
2.2.1.	wyjechały za granicę	0	0	0	0	0	0
2.3.	inne	3	5	0	0	0	8

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Z powyższej tabeli wynika, że 6 dzieci po ukończeniu osiemnastego roku życia założyło własne gospodarstwo domowe i usamodzielniało się.

12 dzieci spośród przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej poniżej osiemnastego roku życia powróciło do domu rodzinnego, 21 dzieci zostało przeniesionych do innej rodziny zastępczej, 3 dzieci zostało przeniesionych do instytucjonalnej pieczy zastępczej tj. placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego, socjalizacyjnego lub do Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego, 5 dzieci zostało przysposobionych.

Pogotowie rodzinne

Pogotowie rodzinne jest szczególną formą pieczy zastępczej. Do tego typu rodziny zastępczej dzieci zazwyczaj trafiają na skutek interwencji policji czy pracowników socjalnych. W roku 2023 na terenie Powiatu Wołomińskiego funkcjonowała jedna rodzina zastępcza zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego. Łącznie w ciągu całego roku w pogotowiu rodzinnym przebywało **20 dzieci**:

- 4 dzieci przeniesiono do Rodzinnego Domu Dziecka na terenie Powiatu Wołomińskiego,
- 5 dzieci zostało przeniesionych do rodziny zastępczej niezawodowej,
- 3 dzieci trafiło do rodziny adopcyjnej,

W pogotowiu rodzinnym zostało umieszczonych **15** dzieci. Na dzień 31.12.2023 r. przebywało w rodzinie **9** dzieci (w tym dwoje w rodzinie zastępczej zawodowej).

Ocena sytuacji dziecka i rodziny

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka. W przypadku dzieci poniżej 3 roku życia oceny dokonuje się nie rzadziej niż raz na kwartał, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia raz na 6 miesięcy.

Po dokonaniu oceny formułowana jest opinia do sądu.

W 2023 roku sporządzone zostały następujące opinie, oceny i plany:

- **432** opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- dokonano: **80** pozytywnych ocen rodzin zastępczych,

- **1** ocena negatywna,
- **31** opinii w/s zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi - z tego wsparcia skorzystało **15** rodzin,
- plan pomocy dziecku (stan na 31.12.2023 r.) – **377**,
- na zlecenie sądu zostało sporządzonych **30** opinii o kandydatach na rodziców zastępczych, poprzedzonych wejściem do domu pracownika organizatora,
- **14** opinii w sprawie przyznania świadczeń pieniężnych na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- **3** opinie w sprawie nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka.
- **1** opinia dot. zasadności/ braku zasadności umieszczenia większej liczby dzieci w istniejącej rodzinie zastępczej,
- **3** opinie dot. przyznania środków na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu.

Do Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej łącznie wpłynęło **109** postanowień sądu do realizacji, z czego **51** postanowień (w sprawie **87** dzieci) dotyczyło utworzenia rodziny zastępczej i objęcia jej wsparciem przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej bądź interwencyjnego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. **51** postanowień Sądu zostało wydanych w trybie zarządzeń natychmiastowych.

Zespoły do spraw oceny sytuacji dziecka w roku 2023 łączna liczba – **650**.

Współpraca z ośrodkiem adopcyjnym oraz innymi instytucjami (sąd, OPS)

W 2023r. została uregulowana prawnie sytuacja **35** dzieci, z czego po skompletowaniu dokumentacji zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego zostało **29** dzieci, w przypadku pozostałej **6** kompletowana jest niezbędna dokumentacja bądź nie został jeszcze ustanowiony przez Sąd opiekun prawny.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań między innymi z Sądem Rejonowym w Wołominie wydział Rodzinny i Nieletnich, odbywały się indywidualne spotkania lub konsultacje z kuratorami zawodowymi i społecznymi. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował z **12** ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie Powiatu wołomińskiego między innymi w zakresie oceny sytuacji dziecka.

W ramach współpracy odbywały się spotkania z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi lub innymi specjalistami z OPS, z którymi pracownicy organizatora rodzinnej

pieczy zastępczej ściśle współpracują na bieżąco. W ramach potrzeb odbywają się również spotkania Dyrektora z Sędziami III wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Wołominie.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc w postaci wsparcia pracownika organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej w ramach poradnictwa rodzinnego.

Wsparcie ze strony Specjalistycznej Poradni Rodzinnej

W roku 2023 Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie objęła pomocą psychologiczną **157** rodzin zastępczych.

Odbyło się **868** spotkań z psychologiem:

- prowadzono **3** długoterminowe psychoterapie dzieci z rodzin zastępczych, co stanowi **132** sesje terapeutyczne,
- prowadzono **1** długoterminową psychoterapie dla **1** rodziny zastępczej, co stanowi **43** sesje terapeutyczne,
- konsultacjami psychologicznymi objęto **8** dzieci z rodzin zastępczych co stanowi **40** spotkań konsultacyjnych,
- badaniami na posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej objęto **123** rodziny (**205** osób, **369** spotkań diagnostycznych), badania były sporządzone na potrzeby opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dot. kandydatów na rodziny zastępcze bądź na potrzeby sądu,
- przeprowadzono **71** diagnoz psychofizycznych dzieci oraz odbyły się **284** spotkania diagnostyczne,
- żadna rodzina zastępcza nie skorzystała z porady prawnej.

Mieszkanie chronione-treningowe

Mieszkania chronione-treningowe to forma świadczenia pomocy społecznej zorganizowanej dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą, mająca na celu przygotowanie tych osób pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia. Mieszkanie chronione-treningowe zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz w integracji ze społecznością lokalną.

Na terenie Powiatu Wołomińskiego w 2023r. funkcjonowało jedno mieszkanie chronione-treningowe z 6 miejscami. Mieszkanie mieściło się w Wołominie przy Zespole Szkół przy ul. Legionów 85 – usytuowane w części po dawnym internacie.

W drugiej połowie 2023 r. mieszkanie chronione-treningowe zostało przeniesione do nieruchomości,

zakupionej przez Powiat Wołomiński, mieszczącej się przy ul. Sasina 14 w Wołominie. W ramach środków pozyskanych z Projektu Grantowego pt. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” w budynku przeprowadzony został remont oraz zakupione zostały meble i stosowne wyposażenie niezbędne do zamieszkania i funkcjonowania w nim użytkowników. W nowej lokalizacji dostępnych jest 7 miejsc.

Miejsce w mieszkaniu chronionym-treningowym przyznaje się osobie usamodzielnianej, wobec której ciąży ustawowy obowiązek pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Miejsce w mieszkaniu może być przyznane osobie, która osiągnęła pełnoletniość w pieczy zastępczej, realizuje zapisy Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, podpisała kontrakt dotyczący współpracy, a przede wszystkim znajduje się w trudnej sytuacji mieszkaniowej i materialnej.

Pobyt w mieszkaniu chronionym-treningowym:

- Umożliwia przygotowanie się użytkowników do pełnej samodzielności poprzez doskonalenie umiejętności prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- Stwarza możliwość do nabycia umiejętności samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, rodzinnych (w tym utrzymywania więzi rodzinnych), emocjonalnych itp. przy wsparciu pracownika socjalnego, opiekuna usamodzielnia i innych specjalistów,
- Uczy ponoszenia konsekwencji za własne decyzje, umożliwia rozwijanie i utrwalanie poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje własne życie oraz nabycie umiejętności realnego postrzegania rzeczywistości;
- Uczy pozyskiwania samodzielnego mieszkania;
- Stwarza możliwość w zakresie uzyskania wykształcenia, zdobycia kwalifikacji zawodowych, poszukiwania pracy poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne;
- Pomaga w integracji ze środowiskiem poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne.

W roku 2023 r. w mieszkaniu chronionym-treningowym mieszkały 3 osoby z czego:

- wydano 2 decyzje przedłużające pobyt w mieszkaniu,
- 1 decyzje zmieniającą odpłatność,
- 1 decyzje uchylającą pobyt w mieszkaniu,
- 1 wychowanka po opuszczeniu mieszkania, usamodzielniała się poprzez otrzymanie mieszkania komunalnego z zasobów Gminy Wołomin,
- 1 wychowanka po opuszczeniu mieszkania, usamodzielniała się poprzez wynajem samodzielnego mieszkania.

Szkolenia

Znaczącym zadaniem realizowanym przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej są szkolenia. Organizator systematycznie od kilkunastu lat prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoli w/w kandydatów, a następnie zgodnie z ustawą dokonuje ich kwalifikacji.

Przeprowadzane są również szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych.

Szkolenie PRIDE

Pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie szkolą rodziny zastępcze programem dla kandydatów na opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych PRIDE (program zatwierdzony jest decyzją Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 15/2020/RZ z dnia 8 grudnia 2020 roku).

W 2023 roku odbyły się dwa szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową grupy XXXII i XXXIII, każde szkolenie zawierało cykl 12 spotkań (1 raz w tygodniu). Pierwsze szkolenie trwało od lutego do maja 2023 r., drugie szkolenie od września do grudnia 2023 r.

Zostało przeprowadzone również jedno szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i rodzinne domy dziecka. W szkoleniu tym uczestniczyły 2 małżeństwa t.j 4 osoby. W szkoleniach wzięło udział łącznie 26 osób. Spośród przeszkolonych, 5 małżeństw było istniejącymi rodzinami zastępczymi.

Po skompletowaniu niezbędnych dokumentów przez kandydatów, przejściu badań psychologicznych dotyczących predyspozycji i motywacji do bycia rodziną zastępczą, wizyty pracownika PCPR, otrzymaniu wstępnej kwalifikacji, a następnie po ukończeniu szkolenia oraz odbyciu praktyk, komisja kwalifikacyjna przeprowadziła postępowanie kwalifikacyjne do uzyskania zaświadczenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, rodzinnego domu dziecka. Zespół kwalifikacyjny w roku 2023 zebrał się 3 krotnie.

W 2023 roku wydano 29 świadectw ukończenia szkolenia oraz 18 osób uzyskało zaświadczenie kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Szkolenia/warsztaty/konferencje dla rodzin zastępczych i wychowanków

W roku 2023 w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych, zostały przeprowadzone specjalistyczne szkolenia dla pieczy zastępczej, w których przeszkolono :

- w zakresie przemocy rówieśniczej – 12 rodzin (14 osób),
- w zakresie FAS Spektrum Poalkoholowych Zaburzeń Rozwojowych – 4 rodziny (4 osoby),
- w zakresie współpracy pomiędzy rodzinami zastępczymi, a rodzicami biologicznymi dla dobra dziecka - 12 rodzin (16 osób),
- w zakresie pracy z dzieckiem o zaburzonych więziach – 12 rodzin (13 osób).

Łącznie w 4 szkoleniach zorganizowanych dla rodzin zastępczych w ramach podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, uczestniczyło 40 rodzin zastępczych t.j 47 osób. Rodziny zastępcze mogły wziąć udział w kilku szkoleniach według potrzeb.

Dla wychowanków pieczy zastępczej zostały zorganizowane:

- zajęcia rehabilitacyjne dla wychowanków z zaburzeniami neurorozwojowymi – z których skorzystało 10 wychowanków.

W dniach 17-18 maja 2023 roku odbyło się również szkolenie dla pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie nawiązywania współpracy pomiędzy rodzinami zastępczymi, a rodzinami biologicznymi. Liczba osób uczestniczących 15.

Szkolenia i warsztaty na zapotrzebowanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zostały zorganizowane przez Stowarzyszenie Miłośników Urli w ramach ogłoszonych dla organizacji pozarządowych otwartych konkursów ofert na realizację w roku 2023 zadań publicznych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej brał udział w dniach od 13 do 15 stycznia 2023 roku w projekcie pilotażowym Fundacji Polki Mogą Wszystko pod tytułem „UZDRAWIAJĄCE RODZINY”, który miał na celu wsparcie dzieci zagrożonych kryzysem psychicznym.

W ramach realizacji projektu dzieci wzięły udział w warsztatach „Pewność siebie”, całe rodziny (dorośli i dzieci) w warsztacie „Radość w byciu razem”, rodzice zastępczy i specjaliści w warsztatach o zrozumieniu traumy i straty oraz w warsztatach „Poczucie bezpieczeństwa”.

W projekcie wzięło udział 8 rodzin zastępczych i 14 dzieci w nich umieszczonych.

Pozyskiwanie środków unijnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w imieniu Powiatu Wołomińskiego przystąpiło do realizacji projektu grantowego pt. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”, realizowanego w ramach Programu

Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Projekt był realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w okresie od 12.10.2022 r. do 30.09.2023 r.

W projekcie były realizowane, między innymi działania skierowane do pieczy zastępczej, które miały za zadanie wzmocnić funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej:

- zostały zorganizowane szkolenia z udzielania pierwszej pomocy, w których wzięli udział zarówno pracownicy, rodziny zastępcze oraz wychowankowie pieczy zastępczej – ze szkolenia skorzystało **110 osób**,
- odbyły się **3** wyjazdy wakacyjne dla rodzin zastępczych wraz z wychowankami, na których zostało zrealizowane wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej poprzez organizację warsztatów w zakresie umiejętności wychowawczych, wzmacniania kompetencji społecznych, nawiązywania więzi – udział wzięło **79 osób**,
- z poradnictwa psychologicznego, terapii dla rodzin zastępczych i dzieci – skorzystało **60 osób**,
- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, przeprowadzono kampanię społeczną na rzecz pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze, której ambasadorką została Pani Katarzyna Herman,
- sfinansowano zatrudnienie osób do pomocy dla rodzin zastępczych – **15 osób**,
- zorganizowano kurs prawa jazdy dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej – **11 osób**

Inne aktywności/imprezy organizowane dla rodzin zastępczych i dzieci z pieczy zastępczej

- W 2023 roku w okresie wakacyjnym pracownicy tut. Centrum zorganizowali i przeprowadzili konkurs plastyczny dla wychowanków pieczy zastępczej pod tytułem „Moje wymarzone wakacje”. Wszystkie prace i dzieci biorące udział w konkursie zostały nagrodzone.

- Pracownicy zgłosili rodziny zastępcze i wychowanków do akcji „Listy do Mikołaja” – organizowaną przez Fundację Jednym Śladem - zgłoszonych zostało **20** wychowanków,

- Rodzice i uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Poświętnem w okresie przedświątecznym zorganizowali zbiórkę produktów spożywczych i przemysłowych.

Zebrane artykuły zostały posortowane i popakowane w paczki, a następnie przekazane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej rodzinom zastępczym i wychowankom.

Wsparciem zostało objętych **72** rodziny zastępcze z powiatu wołomińskiego.

- Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie zorganizowali dla wychowanków pieczy zastępczej Mikołajki, które odbyły się 1.12.2023r. W wydarzeniu udział

wzięło 114 dzieci. Tego dnia został rozstrzygnięty konkurs na najpiękniejszą ozdobę świąteczną i zostały rozdane nagrody dla wszystkich dzieci biorących udział w konkursie. Do konkursu zostały zgłoszone 94 prace. Podczas Mikołajek odbyły się warsztaty plastyczne, kulinarne, zabawy ruchowe, wszyscy śpiewali kolędy. Dzieci odwiedził Mikołaj, który wręczał prezenty i był największą atrakcją wieczoru. Ten dzień zakończyliśmy świątecznymi seansami filmowymi dla dzieci przy popcornie.

W roku 2023 zespół rodzinnej pieczy zastępczej składał się z 15 osób w tym zatrudnionych było 12 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdanie opracowała:

- Anna Turek – główny specjalista, lider Zespołu ds. Rodzinnej pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Wołominie
Maciej Burakowski